

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	PNT-01 Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R)	Portal sprawozdawczy GUS www.stat.gov.pl
Numer identyfikacyjny – REGON	za 2011 r.	Urząd Statystyczny 70-530 Szczecin ul. Matejki 22
		Przekazać w terminie do 17 lutego 2012 r.

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2011 (Dz. U. Nr 239, poz. 1594, z późn. zm.).

(e-mail sekretariatu dyrektora/prezesa firmy – WYPEŁNIAĆ WIELKIMI LITERAMI)

Symbol wg PKD 2007 podstawowego rodzaju działalności z zaświadczenia
o numerze identyfikacyjnym

Symbol sektora
wypełnia GUS

Dział 0.

A. Czy w 2011 r. prowadzili Państwo działalność badawczo-rozwojową (B+R)^{a)}?

tak

nie

B. Czy w 2011 r. zlecali Państwo wykonanie prac badawczo-rozwojowych (B+R)^{b)}?

tak

nie

Dział 1. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R i źródła finansowania (w tysiącach zł ze znakiem po przecinku)

Dopuszcza się możliwość podania przez jednostkę danych szacunkowych.

Nakłady wewnętrzne faktycznie poniesione (bez amortyzacji środków trwałych) (wiersze 02+05)		01		
Nakłady bieżące ogółem (bez amortyzacji środków trwałych) ^{c)}		02		
w tym	nakłady osobowe	03		
	koszty zarządzania informacją	04		
Nakłady inwestycyjne na środki trwałe ogółem (wiersze 06+07+10)		05		
z tego	budynki i lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej oraz grunty (grupy KST ^{d)} 1, 2, 0)	06		
	maszyny i urządzenia techniczne (grupy 3–6) oraz narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie (grupa 8)	07		
	w tym zakup aparatury badawczej ^{e)}	08		
	w tym zakup aparatury badawczej z importu	09		
	środki transportu (grupa 7)	10		
0			1	2
Z nakładów wewnętrznych (wiersz 01) przypada na środki (wiersze 11 i 12):			bieżące	inwestycyjne
nakłady na biotechnologię (udział procentowy)		11	%	%
nakłady na nanotechnologię (udział procentowy)		12	%	%
Z nakładów wewnętrznych (wiersz 01) przypada na środki: (suma wierszy 13, 15–19 i 28 w rubryce 1 i rubryce 2 = wiersz 01, w rubryce 1 = wiersz 02, w rubryce 2 = wiersz 05)			bieżące	inwestycyjne
środki budżetu (MNiSW ^{f)} , MRR ^{g)} , innych resortów, JST ^{h)})		13		
w tym udział krajowy w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej		14		
jednostek naukowych PAN i instytutów badawczych ⁱ⁾		15		
szkół wyższych		16		
przedsiębiorstw		17		
prywatnych instytucji niedochodowych		18		
środki pochodzące z zagranicy		19		
w tym od	Komisji Europejskiej	20		
	organizacji międzynarodowych	21		
	przedsiębiorstw (wiersze 23+24+25+26)	22		
	tej samej grupy przedsiębiorstw z Unii Europejskiej	23		
	tej samej grupy przedsiębiorstw z pozostałych krajów	24		
	pozostałych z Unii Europejskiej	25		
	pozostałych z innych krajów	26		
innych instytucji, organizacji itp. ^{j)}		27		
własne		28		

^{a), b)} Prosimy zakreślić właściwą odpowiedź. ^{c)} Bez kosztów zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych niezbędnych do wykonania określonych prac B+R, lecz do czasu zakończenia tych prac, nieujętej w ewidencji środków trwałych jednostki. ^{d)} Klasyfikacja środków trwałych. ^{e)} Łącznie z nakładami na aparaturę wymienioną w przypisie c. ^{f)} Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. ^{g)} Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. ^{h)} Jednostki Samorządu Terytorialnego. ⁱ⁾ Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 96, poz. 619). ^{j)} Na przykład: instytucji rządowych, organizacji non-profit, uczelni, inne.

Uwaga! Upzejmie informujemy, że formularz jest dostępny w formie elektronicznej na stronie internetowej: www.stat.gov.pl do wypełnienia i przekazania przez Internet.

Dział 2. Nakłady zewnętrzne na działalność B+R (w tysiącach zł ze znakiem po przecinku)

Ogółem (wiersze 02–04, 06, 09–12)		01		
Z tego przypada na środki przekazane	jednostkom naukowym PAN ^{a)}	02		
	instytutom badawczym ^{b)}	03		
	szkołom wyższym	04		
	w tym zagranicznym	05		
	przedsiębiorstwom	06		
	w tym mikroprzedsiębiorstwom ^{c)}	07		
	w tym zagranicznym	08		
	prywatnym instytucjom niedochodowym ^{d)} krajowym i zagranicznym	09		
	osobom fizycznym zatrudnionym na umowę zlecenie i umowę o dzieło	10		
	na składki dla organizacji międzynarodowych	11		
	pozostałe	12		
	z wiersza 01 przypada na środki przekazane oddziałom (filiom) waszej instytucji i/lub innych instytucji polskich działających na terenie	Unii Europejskiej (z wyłączeniem Polski)	13	
		poza Unią Europejską	14	

^{a)} Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk ^{b)} Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych .

^{c)} Przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 10 osób z PKD innym niż 72. ^{d)} Łącznie z osobami fizycznymi.

Dział 3. Zatrudnieni w działalności B+R i ich wynagrodzenia według poziomu wykształcenia

Wyszczególnienie		Liczba osób (stan w dniu 31 XII)			Wynagrodzenia brutto pełnozatrudnionych ogółem (w tys. zł ^{a)})
		ogółem	w tym kobiety	liczba pełnozatrudnionych (z rubryki 1)	
0		1	2	3	4
Ogółem (wiersze 02–06)	01				
Z tytułem naukowym profesora ^{b)}	02				
Ze stopniem naukowym ^{c)}	doktora habilitowanego	03			
	doktora	04			
Pozostałe osoby z wykształceniem wyższym ^{d)}	05				
Z wykształceniem pozostałym	06				

^{a)} Pełne wynagrodzenia roczne (ze wszystkich rodzajów działalności jednostki, tzn. działalności B+R i działalności pozostałych). ^{b)} I z tytułem profesora sztuki (zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.)). ^{c)} I ze stopniem w zakresie sztuki (ustawa jak w przypisie b). ^{d)} Z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata oraz absolwenci kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych.

Dział 4. Zatrudnieni w działalności B+R i ich wynagrodzenia według grup stanowisk

Wyszczególnienie		Ogółem (rubryki 2+3+4)	Z tego		
			pracownicy naukowo- -badawczy	technicy i pracownicy równorzędni	pozostały personel
0		1	2	3	4
Liczba osób (stan w dniu 31 XII)	01				
W tym liczba (z wiersza 1)	kobiet	02			
	pełnozatrudnionych	03			
	cudzoziemców ^{a)}	04	X	X	X
Zatrudnienie w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC) (ze znakiem po przecinku)		05			
W tym (z wiersza 5)	kobiety	06	X	X	X
	uczestnicy studiów doktoranckich	07	X	X	X
Wynagrodzenia ^{b)} brutto pełnozatrudnionych (w tysiącach zł z jednym miejscem po przecinku)		08			

^{a)} Osoby z zezwoleniem na pracę, nieposiadające obywatelstwa polskiego (ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy . (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694, z późn. zm.)). ^{b)} Pełne wynagrodzenia (z wszystkich rodzajów działalności jednostki, tzn. B+R i pozostałych).

Dział 5. Właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie ich rodzin, wspólnicy pracujący w spółce bez umowy o pracę w działalności B+R według grup stanowisk i poziomu wykształcenia

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym kobiety	Z rubryki 1		
				pracownicy naukowo- -badawczy	technicy i pracownicy równorzędni	pozostały personel
0		1	2	3	4	5
Liczba osób (stan w dniu 31 XII)	01		X			
w tym kobiety	02					
Z tytułem naukowym profesora ^{a)}		03				
Ze stopniem naukowym ^{b)}	doktora habilitowanego	04				
	doktora	05				
Pozostałe osoby z wyższym wykształceniem ^{c)}		06				
Z wykształceniem pozostałym		07				
Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC) (ze znakiem po przecinku)		08		X		
w tym kobiety		09				

^{a)} I z tytułem profesora sztuki (zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.)). ^{b)} I ze stopniem w zakresie sztuki (ustawa jak w przypisie a). ^{c)} Z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata oraz absolwenci kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych.

Objaśnienia do formularza PNT-01

Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) służy do oceny potencjału naukowo-badawczego kraju. Obejmuje ono informacje w ujęciu dostosowanym do standardów międzynarodowych, zawartych w podręczniku *Frascati Manual*, stosowanych w krajach członkowskich OECD i UE (decyzja nr 1608/2003/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie sporządzania i rozwoju statystyk Wspólnoty z zakresu nauki i techniki (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz. Urz. UE L 230 z 16.09.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 31, str. 443)).

W przypadku posiadania przez jednostkę sprawozdawczą oddziałów, filii lub zakładów znajdujących się na terenie innych województw aniżeli siedziba centrali, należy sporządzić, oprócz **zbiorczego sprawozdania** dla całej jednostki, także odrębne **sprawozdania dla poszczególnych województw**, w których te oddziały, filie czy zakłady się znajdują. Sprawozdania te należy dołączyć do sprawozdania zbiorczego.

Dane podane w sprawozdaniu powinny być w zasadzie porównywalne z odpowiednimi danymi w sprawozdaniu za rok poprzedzający rok sprawozdawczy.

W przypadku występowania różnic, wynoszących ponad 25 % danych, zawartych w poprzednim sprawozdaniu należy omówić przyczyny ich wystąpienia i załączyć to omówienie do sprawozdania. W przypadku braku ewidencji podstawowej, umożliwiającej sporządzenie sprawozdania w pełnym zakresie, co może mieć miejsce np. w przedsiębiorstwach prowadzących działalność B+R, dopuszcza się możliwość wykazywania danych szacunkowych z odpowiednią adnotacją.

Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy. Działalność badawcza i rozwojowa obejmuje:

1) badania naukowe:

- a) badania podstawowe – oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie praktyczne zastosowanie lub użytkowanie,
- b) badania stosowane – prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce,
- c) badania przemysłowe – badania mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności w celu opracowywania nowych produktów, procesów

i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług. Badania te obejmują tworzenie elementów składowych systemów złożonych, szczególnie do oceny przydatności technologii rodzajowych, z wyjątkiem prototypów objętych zakresem prac rozwojowych,

2) prace rozwojowe – nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług, w szczególności:

- a) tworzenie projektów, rysunków, planów oraz innej dokumentacji do tworzenia nowych produktów, procesów i usług, pod warunkiem że nie są one przeznaczone do celów komercyjnych,
- b) opracowywanie prototypów o potencjalnym wykorzystaniu komercyjnym oraz projektów pilotażowych, w przypadkach gdy prototyp stanowi końcowy produkt komercyjny, a jego produkcja wyłącznie do celów demonstracyjnych i walidacyjnych jest zbyt kosztowna; w przypadku gdy projekty pilotażowe lub demonstracyjne mają być następnie wykorzystywane do celów komercyjnych, wszelkie przychody uzyskane z tego tytułu należy odjąć od kwoty kosztów kwalifikowanych pomocy publicznej,
- c) działalność związana z produkcją eksperymentalną oraz testowaniem produktów, procesów i usług, pod warunkiem że nie są one wykorzystywane komercyjnie.

Prace rozwojowe **nie obejmują** rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń;

Opracowywanie oprogramowania jest zaliczane do działalności B+R, o ile jest związane z rozwojem (poszerzaniem) wiedzy naukowo-technicznej. Do działalności B+R zaliczane są również testy kliniczne leków – przed dopuszczeniem i wdrożeniem do produkcji (testy kliniczne fazy 1, 2 i 3; testy fazy 4 prowadzone po uzyskaniu zezwolenia i rozpoczęciu produkcji mogą być zaliczane do działalności B+R tylko w przypadku, gdy w ich wyniku nastąpiło istotne udoskonalenie testowanego leku). Jednostki prowadzące ww. testy powinny ująć nakłady na nie w dziale 1 sprawozdania.

Dział 1. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R i źródła finansowania

W **dziale 1** należy wykazywać nakłady finansowe poniesione w roku sprawozdawczym **wyłącznie** na

działalność B+R wykonaną wewnątrz jednostki sprawozdawczej. W dziale tym **nie należy** uwzględniać nakładów związanych z innymi rodzajami działalności prowadzonymi przez jednostkę, takimi jak: działalność wspomagająca badania, produkcyjna i usługowa.

W **wierszu 01** podaje się **nakłady wewnętrzne**, czyli nakłady poniesione w roku sprawozdawczym na prace B+R wykonane w jednostce sprawozdawczej, niezależnie od źródła pochodzenia środków. Nakłady wewnętrzne na prace B+R obejmują zarówno nakłady bieżące, jak i nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, lecz nie obejmują amortyzacji tych środków. Nakłady te podaje się w **ujęciu brutto**, nawet jeśli aktualne koszty mogły być niższe z powodu ulg czy rabatów przyznanych po wykonaniu prac B+R.

W **wierszu 02** podaje się **nakłady bieżące** ogółem poniesione w roku sprawozdawczym **wyłącznie** na działalność B+R. **Nakłady bieżące** są to nakłady osobowe (wynagrodzenia brutto: osobowe, bezosobowe i honoraria oraz nagrody i wypłaty z zysku do podziału; narzuty na wynagrodzenia obciążające zgodnie z przepisami pracodawcę), a także koszty zużycia materiałów, przedmiotów nietrwałych i energii, koszty usług obcych obejmujące: obróbkę obcą, usługi transportowe, remontowe, bankowe, pocztowe, telekomunikacyjne, informatyczne, wydawnicze, komunalne itp., koszty podróży służbowych oraz pozostałe koszty obejmujące w szczególności podatki i opłaty obciążające koszty działalności i **zyski**, ubezpieczenia majątkowe i ekwiwalenty na rzecz pracowników – **w części, w której dotyczą działalności B+R**. Nakłady bieżące nie obejmują amortyzacji środków trwałych oraz podatku VAT.

Do nakładów bieżących **nie należy zaliczać** kosztów zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych niezbędnych do wykonania określonych prac B+R, do czasu zakończenia tych prac, nieujętej w ewidencji środków trwałych jednostki.

W **wierszu 03** podaje się **nakłady osobowe** związane z działalnością B+R poniesione przez jednostkę w roku sprawozdawczym. Nakłady te obejmują: wynagrodzenia brutto (osobowe, bezosobowe i honoraria oraz nagrody i wypłaty z **zysku do podziału**), narzuty na wynagrodzenia obciążające zgodnie z przepisami pracodawcę, w tym ubezpieczenia społeczne, a także stypendia uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace B+R. Do nakładów osobowych **nie należy wliczać** kosztów pracy osób świadczących usługi pośrednie, nieuwzględnianych w danych o personelu B+R (np. pracowników ochrony i administracji, bibliotek centralnych, wydziałów informatycznych), które to koszty w części przypadającej na działalność B+R są włączane do nakładów bieżących, wykazywanych w wierszu 02.

W **wierszu 04** podaje się **nakłady** poniesione przez jednostkę w roku sprawozdawczym związane z gromadzeniem, przetworzeniem oraz upowszechnieniem wyników prac związanych z działalnością B+R. Nakłady te obejmują koszty funkcjonowania bibliotek, archiwów, wydawnictw, muzeów oraz infrastruktury informatycznej (rozwiązań sprzętowo-programowych i organizacyjnych) w części przypadającej na działalność B+R.

W **wierszach 05–10** podaje się **nakłady inwestycyjne** poniesione w roku sprawozdawczym na środki trwałe, związane z działalnością B+R: ogółem (wiersz 05) oraz według rodzajów środków trwałych (wiersze 06, 07 i 10). W wierszach tych należy podać informacje o nakładach na nowe środki trwałe, nakładach na zakup (przejęcie) używanych środków trwałych oraz na pierwsze wyposażenie inwestycji niezaliczane do środków trwałych, a nabyte ze środków inwestycyjnych. Wartość nakładów inwestycyjnych powinna obejmować zarówno nakłady na środki trwałe związane z działalnością B+R oddane do użytku w roku sprawozdawczym, jak i nakłady poniesione w tym okresie na inwestycje niezakończone (tj. na przyszłe środki trwałe związane z działalnością B+R). Do klasyfikowania nakładów inwestycyjnych według rodzajów środków trwałych należy posługiwać się aktualnie obowiązującą **Klasyfikacją Środków Trwałych**.

W **wierszu 08** należy podać wartość zakupu w roku sprawozdawczym aparatury naukowo-badawczej zaliczonej do środków trwałych, łącznie z **aparaturą spełniającą kryteria zaliczania do środków trwałych**.

W **wierszu 11** podaje się **procentowy udział nakładów** poniesionych przez jednostkę w roku sprawozdawczym związany ze zmianą materii żywej i nieożywionej poprzez wykorzystanie organizmów żywych, ich części bądź pochodzących od nich produktów, a także modeli procesów biologicznych w celu tworzenia wiedzy, w szczególności z wykorzystaniem technik:

- DNA/RNA (genomika, farmakogenomika, sondy DNA, inżynieria genetyczna, sekwencjonowanie/synteza/ amplifikacja DNA/RNA, ekspresja genów, technologia antysensowna);
- białka i inne makrocząstki (sekwencjonowanie/synteza/inżynieria białek i peptydów, poprawa metod transportu dużych cząsteczek leków, proteomika, izolacja i oczyszczanie, przekazywanie sygnałów, identyfikacja receptorów komórkowych);
- komórki, kultury komórkowe i inżynieria komórkowa (kultury komórkowe i tkankowe, inżynieria tkankowa, fuzja komórkowa, szczepionki i immunizacja, manipulacje na zarodkach);
- techniki procesów biotechnologicznych (biosynteza z wykorzystaniem bioreaktorów, bioinżynieria, biokataliza, bioprosesowanie, bioługowanie, biospulchnianie,

wybielanie za pomocą środków biologicznych, bioodsiarzanie, bioremediacja, biofiltracja);

– geny i wektory RNA (terapia genowa, wektory wirusowe);

– bioinformatyka (tworzenie genomowych/białkowych baz danych, modelowanie złożonych procesów biologicznych, biologia systemowa);

Nanobiotechnologia (zastosowanie narzędzi i procesów nano-/mikroproduktów do konstrukcji urządzeń do badań biosystemów oraz w transporcie leków, udoskonalenia diagnostyki itd.).

W wierszu 12 podaje się procentowy udział nakładów poniesionych przez jednostkę w roku sprawozdawczym związany z projektowaniem i wytwarzaniem struktur, których przynajmniej jeden rozmiar jest poniżej 100 nm i które mają nowe własności wynikające z nanorozmiaru. Prace B+R w dziedzinie nanotechnologii dotyczą zarówno nanomateriałów (ich produkcji i właściwości), jak i nanoprocessów.

W wierszach 13–28 podaje się nakłady wewnętrzne faktycznie poniesione w roku sprawozdawczym na działalność B+R według źródeł pochodzenia środków.

W wierszu 13 należy wykazać środki na prace B+R pochodzące z budżetu państwa (minister właściwy do spraw nauki i inne resorty) ze wszystkich strumieni finansowania (finansowanie: działalności statutowej, kosztów realizacji inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych, projektów badawczych itd.) oraz budżetów Jednostek Samorządu Terytorialnego.

W wierszu 14 należy podać udział krajowy w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

W wierszach 15–18 należy podać środki otrzymane za prace B+R od instytucji krajowych: jednostek naukowych PAN i instytutów badawczych, szkół wyższych, przedsiębiorstw i prywatnych instytucji niedochodowych (patrz objaśnienia do wiersza 18).

Podając dane w wierszach 15–18, należy kierować się **pierwotnym pochodzeniem środków**. Oznacza to, że w wierszach tych należy podawać tylko te spośród środków otrzymanych od wymienionych w sprawozdaniu instytucji, które były środkami własnymi tych instytucji (patrz objaśnienia do wiersza 28). Środki, które jednostka sprawozdawcza uzyskała za prace B+R jako podwykonawca, lecz które to środki instytucje zamawiające otrzymały z budżetu państwa, należy wykazać w wierszu 13 jako środki budżetowe.

W wierszu 18 podaje się środki finansowe wydatkowane w roku sprawozdawczym na prace B+R, pochodzące od prywatnych instytucji niedochodowych, tzn. instytucji nienastawionych na zysk. Do prywatnych instytucji niedochodowych zalicza się fundacje

(np. Fundacja na rzecz Nauki Polskiej), partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystwa i stowarzyszenia (zawodowe, naukowe, religijne itp.) oraz osoby fizyczne i organizacje zajmujące się promocją, finansowaniem lub innymi formami wspomaganie badań naukowych.

W wierszu 19 należy podać środki otrzymane z organizacji międzynarodowych i instytucji zagranicznych, w tym środki na projekty badawcze realizowane w zakresie: programów ramowych Unii Europejskiej (*the EU Framework Programms for Research and Technological Development*), programu EUREKA (*European Research Coordination Agency – the EUREKA initiative*), programu COST (*European Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research*) itp. w części, w której są finansowane ze środków Unii Europejskiej i wydatkowane w roku sprawozdawczym na prace B+R.

W wierszu 20 należy podać środki pozyskane z Unii Europejskiej, w tym udział środków unijnych w realizowanych projektach.

W wierszach 22–26 należy podać środki pochodzące z przedsiębiorstw.

Przedsiębiorstwo jest najmniejszą kombinacją jednostek prawnych, tzn. jednostką organizacyjną wytwarzającą towary i usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jeden lub więcej rodzajów działalności w jednym lub więcej miejscach. Przedsiębiorstwo może być jedną jednostką prawną.

Grupa przedsiębiorstw to stowarzyszenie przedsiębiorstw, powiązanych między sobą więzami prawnymi-finansowymi. Grupa przedsiębiorstw może mieć więcej niż jeden ośrodek decyzyjny, w szczególności w odniesieniu do polityki produkcji, sprzedaży i zysków. Może ona jednoczyć niektóre aspekty zarządzania finansami i podatkami. Stanowi jednostkę gospodarczą, upoważnioną do dokonywania wyborów, w szczególności dotyczących jednostek, które obejmuje.

W wierszu 28 podaje się **środki własne** jednostki wydatkowane w roku sprawozdawczym na działalność B+R. Przez środki własne należy rozumieć środki finansowe uzyskane ze sprzedaży patentów, praw ochronnych, licencji na stosowanie wynalazków i wzorów użytkowych, projektów racjonalizatorskich stanowiących własność jednostki oraz innych osiągnięć naukowych i technicznych, prac z zakresu działalności ogólnotechnicznej, prac wdrożeniowych (w tym nadzoru autorskiego) i produkcji doświadczalnej unikatowych urządzeń, aparatury i przedmiotów majątkowych oraz środki z odpłatnej działalności diagnostycznej, leczniczej, rehabilitacyjnej, artystycznej, doświadczalnej itp. i z pozostałej działalności gospodarczej i usługowej, a także środki z udziałów w działalności podmiotów gospodarczych,

środki z darowizn, zapisów, spadków i ofiarności publicznej oraz z odsetek od lokat bankowych.

Dział 2. Nakłady zewnętrzne na działalność B+R

W wierszach 1–14 podaje się nakłady zewnętrzne na działalność B+R, poniesione w roku sprawozdawczym na prace B+R wykonane poza jednostką sprawozdawczą przez innych wykonawców (podwykonawców) krajowych i od nich nabyte oraz nakłady poniesione przez jednostkę sprawozdawczą na prace B+R wykonane za granicą według źródeł ich nabycia. Do nakładów zewnętrznych zalicza się również składki oraz inne środki przekazywane na rzecz międzynarodowych organizacji i stowarzyszeń naukowych, takich jak np.: CERN, ESF, Zjednoczony Instytut Badań Jądrowych itp. (w części dotyczącej działalności B+R).

W wierszu 07 należy podać nakłady zewnętrzne poniesione na mikroprzedsiębiorstwa z PKD innym niż 72.

Mikroprzedsiębiorstwo jest to przedsiębiorstwo, które zatrudnia mniej niż 10 pracowników oraz jego roczny obrót nie przekracza 2 milionów euro lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 milionów euro.

Dział 3. Zatrudnieni w działalności B+R i ich wynagrodzenia według poziomu wykształcenia

W dziale 3 podaje się liczbę osób związanych z działalnością B+R będących w stanie ewidencyjnym jednostki w dniu 31 XII, dla których jednostka jest **głównym miejscem pracy** według poziomu wykształcenia. Dane podaje się bez przeliczania zatrudnionych na pełne etaty. Dane w wierszu 01, rubryka 1 (ogółem) powinny być zgodne z danymi w dziale 4, wiersz 01, rubryka 1.

W wierszu 05 – podaje się osoby z wykształceniem wyższym do którego zaliczamy m. in. licencjat. Licencjat jest tytułem zawodowym nadawanym absolwentom wyższych zawodowych studiów humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych, wychowania fizycznego, turystyki, rekreacji, rehabilitacji ruchowej oraz medycznej, z wyjątkiem lekarskich i stomatologicznych.

W wierszu 06 podajemy osoby z wykształceniem policealnym, średnim i zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym.

Osoby związane z działalnością B+R należy zaliczać do właściwych kategorii na podstawie **najwyższego** posiadanego przez nie poziomu wykształcenia (tytułu, stopnia naukowego).

Dział 4. Zatrudnieni w działalności B+R i ich wynagrodzenia według grup stanowisk

Dział 4 dotyczy wyłącznie pracowników związanych bezpośrednio z działalnością B+R przeznaczających na tę działalność co najmniej 10 % swojego czasu pracy.

W wierszu 01 podaje się liczbę osób związanych z działalnością B+R będących w stanie ewidencyjnym jednostki w dniu 31 XII, dla których jednostka jest **głównym miejscem pracy**, zatrudnionych na podstawie stosunku pracy. Zalicza się tu osoby wykonujące pracę w Polsce, a także za granicą na rzecz jednostek, w których zostały zatrudnione, niezależnie od czasu trwania tego zatrudnienia, skierowane za granicę w celach badawczych. Dane podaje się bez przeliczania zatrudnionych na pełne etaty.

W wierszu 03 podaje się liczbę pełnozatrudnionych związanych z działalnością B+R będących w stanie ewidencyjnym jednostki w dniu 31 XII. Za pełnozatrudnionych należy uważać osoby, z którymi została zawarta umowa o pracę na czas określony lub nieokreślony, które pracują w pełnym wymiarze godzin pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy w danej instytucji i są wynagradzane z osobowego funduszu płac.

W wierszach 05, 06 i 07 podaje się liczbę zatrudnionych w działalności B+R w roku sprawozdawczym, łącznie z wykonującymi prace B+R na podstawie umowy-zlecenia, umowy o dzieło oraz osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w danym roku nie będące na stanie jednostki 31 XII – w jednostkach przeliczeniowych zwanych ekwiwalentami pełnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) lub osobo-lata są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności B+R. Miernik ten pozwala na uniknięcie przeszacowania liczby personelu B+R, wynikającego z faktu, że wiele osób związanych z tą działalnością część swojego czasu pracy przeznacza na zajęcia inne niż B+R, takie jak np.: zajęcia dydaktyczne ze studentami, praca administracyjna, służba zdrowia, kontrola jakości itp., a część osób pracuje w wymiarze mniejszym niż pełny etat bądź rozpoczyna pracę w danej instytucji lub rezygnuje z niej w trakcie roku kalendarzowego. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R. Zatrudnienie w działalności B+R w ekwiwalentach pełnego czasu pracy należy ustalić na podstawie proporcji czasu przepracowanego przez poszczególnych pracowników w **ciągu roku sprawozdawczego** przy pracach B+R do pełnego czasu pracy obowiązującego w danej instytucji na danym stanowisku pracy, posługując się przy tym następującymi przykładami:

- pracownik pracujący na całym etacie poświęcający w ciągu roku sprawozdawczego na działalność B+R:
  - a) 90 % lub więcej ogólnego czasu pracy - 1,0 EPC
  - b) 75 % ogólnego czasu pracy - 0,75 EPC
(w zaokrągleniu: 0,8)
  - c) 50 % ogólnego czasu pracy - 0,5 EPC,
- pracownik pracujący na 0,5 etatu i poświęcający na działalność B+R:
  - a) 90 % lub więcej swojego ogólnego czasu pracy - 0,5 EPC
  - b) 50 % swojego ogólnego czasu pracy - 0,25 EPC
(w zaokrągleniu: 0,3),
- pracownik zatrudniony w danej jednostce w roku sprawozdawczym przez 6 miesięcy na całym etacie i poświęcający 90 % lub więcej swojego ogólnego czasu pracy na działalność B+R - 0,5 EPC,
- osoba wykonująca prace B+R na podstawie umowy-zlecenia lub umowy o dzieło – pełny, faktyczny czas pracy w roku sprawozdawczym z wszystkich umów, podany jako odpowiedni ułamek rocznego czasu pracy,
- uczestnik studiów doktoranckich wykonujący pracę B+R.

Przy wyliczaniu EPC nie należy odejmować urlopów wypoczynkowych, absencji chorobowej oraz innych nieobecności usprawiedliwionych (poza urloпами bezpłatnymi).

W przypadku braku odpowiedniej ewidencji dopuszcza się możliwość zastosowania szacunków w oparciu o wielkość nakładów osobowych.

Liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy wykazana w wierszach 05, 06 i 07 w zasadzie powinna być mniejsza lub co najwyżej równa liczbie osób wykazanej w wierszu 01. Jeżeli jednostka zatrudniała pracowników na umowy-zlecenia, umowy o dzieło oraz zatrudniała osoby na podstawie stosunku pracy w danym roku, które nie były na stanie jednostki 31 XII to liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy może być większa od wiersza 01.

W **rubryce 2** wykazuje się pracowników naukowo-badawczych związanych z pracami badawczymi lub rozwojowymi. Do kategorii tej należy doliczać uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace B+R.

W **rubryce 3** wykazuje się techników i pracowników równorzędnych związanych z działalnością B+R. Technicy to osoby, które uczestniczą w działalności B+R poprzez wykonywanie zadań naukowych i technicznych związanych z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych,

zazwyczaj pod kierunkiem badaczy. Zadania tych osób obejmują: prowadzenie poszukiwań bibliotecznych i wybór odpowiednich materiałów z archiwów i bibliotek; przygotowywanie programów komputerowych; prowadzenie eksperymentów, testów i analiz; przygotowywanie materiałów i sprzętu do eksperymentów, testów i analiz; rejestrowanie pomiarów, dokonywanie obliczeń oraz przygotowywanie wykresów i rysunków; prowadzenie statystycznych badań ankietowych oraz wywiadów. Pracownicy równorzędni wykonują analogiczne zadania pod kierunkiem badaczy w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych.

W **rubryce 4** wykazuje się pozostały personel związany z działalnością B+R. Do kategorii tej należy zaliczać pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac B+R lub bezpośrednio z nimi związanych. Do grupy tej zalicza się także personel zajmujący się głównie sprawami finansowymi i kadrowymi, o ile wiążą się one bezpośrednio z działalnością B+R. Nie zalicza się tu personelu świadczącego usługi pośrednie, takiego jak np. personel stołówek, personel zajmujący się utrzymaniem czystości czy straż przemysłowa.

W **wierszu 08** wykazuje się **pełne** (tzn. dotyczące wszystkich rodzajów działalności prowadzonej przez jednostkę) **wynagrodzenia brutto pracowników pełnozatrudnionych** związanych z działalnością B+R (patrz wiersz 03) – **z wyłączeniem** uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace B+R – obejmujące wynagrodzenia osobowe łącznie z wypłatami z zysku do podziału i z nadwyżki bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej; bez wynagrodzeń dla pracowników obcych.

Dział 5. Właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin, współpracownicy pracujący w spółce bez umowy o pracę w działalności B+R według grup wieku i poziomu wykształcenia.

Dział ten wypełniają osoby związane z B+R, które nie zostały ujęte w dziale 3 i 4 (działy dotyczące zatrudnienia w B+R).

W dziale 3 i 4 znajdują się dokładne opisy zagadnień.

Dział 6. Dane uzupełniające

W **wierszach 01–04** podaje się nakłady bieżące przypadające na: badania naukowe (podstawowe, stosowane, przemysłowe) i prace rozwojowe.

Na stronie pierwszej znajdują się dokładne definicje powyższych pojęć.

W **wierszu 05** podaje się wartość ewidencyjną, figurującą w księgach, tzn. bez potrącenia umorzeń,

aparatury naukowo-badawczej zaliczonej do środków trwałych, stosowanej przy pracach B+R, według stanu w dniu 31 grudnia. Do **aparatury naukowo-badawczej** zalicza się zestawy urządzeń badawczych, pomiarowych lub laboratoryjnych o małym stopniu uniwersalności i wysokich parametrach technicznych (zazwyczaj wyższych o kilka rzędów dokładności pomiaru w stosunku do typowej aparatury stosowanej dla celów produkcyjnych lub eksploatacyjnych). Do aparatury naukowo-badawczej **nie zalicza** się sprzętu komputerowego i innych urządzeń niewykorzystywanych bezpośrednio do realizacji prac B+R.

W **wierszu 06** należy podać wartość umorzenia aparatury naukowo-badawczej wykazanej w wierszu 05, według stanu w dniu 31 XII.

W **wierszu 07** należy podać wartość aparatury naukowo-badawczej zaliczonej do środków trwałych, otrzymanej nieodpłatnie w roku sprawozdawczym (np. w formie darowizny).

W **wierszach 09–12** należy podać liczbę zgłoszeń patentowych dokonaną w Urzędzie Patentowym RP (w danym roku).

Patent jest to wyłączne prawo udzielone na wynalazek przez organ krajowy (w Polsce – Urząd Patentowy RP) lub międzynarodowy (Europejski Urząd Patentowy – patent europejski). Prawo przyznane jest osobie fizycznej lub prawnej do wyłącznego korzystania z wynalazku na określonym terytorium, przez 20 lat od daty zgłoszenia wynalazku, na warunkach wynikających z ustawy danego kraju lub z konwencji międzynarodowej.

Znak towarowy jest to oznaczenie przedstawione w sposób graficzny lub takie, które nie da się w taki sposób wyrazić, jeżeli oznaczenie takie nadaje się do odróżnienia w obrocie towaru jednego przedsiębiorstwa od tego samego rodzaju towarów innych przedsiębiorstw. Znakiem towarowym może być w szczególności wyraz, rysunek, ornament, kompozycja kolorystyczna, forma przestrzenna w tym forma towaru lub opakowania, a także melodia lub inny sygnał dźwiękowy. Jako znaki towarowe rozumie się także znaki usługowe. Jako towary rozumie się w szczególności wyroby przemysłowe, rzemieślnicze, płody rolne oraz produkty naturalne zwłaszcza wody, minerały, surowce, a także usługi.

Jako znaki towarowe powszechnie znane rozumie się znaki, które nie są zarejestrowane.

Na znak towarowy może być udzielone prawo ochronne, którego czas trwania wynosi 10 lat od daty dokonania zgłoszenia z możliwością przedłużenia go na kolejne dziesięcioletnie okresy.

Wzór przemysłowy jest to nowa i oryginalna nadająca się do wielokrotnego odtwarzania postać wyrobu, przejawiająca się szczególnie w jego kształcie, właściwościach powierzchni, barwie, rysunku lub ornamente. Wzorem przemysłowym nie jest postać wyrobu uwarunkowana wyłącznie względami technicznymi lub funkcjonalnymi. Wzór przemysłowy uważa się za nowy, jeżeli przed datą, według której

oznacza się pierwszeństwo do uzyskania prawa w rejestracji nie został podany do powszechnej wiadomości w sposób umożliwiający jego odtwarzanie ani nie był z wcześniejszym pierwszeństwem zgłoszony wzór, który następnie został zarejestrowany. Wzór przemysłowy uważa się za oryginalny jeżeli różni się w sposób wyraźny od wzorów znanych i jego cechy nie są wyłącznie kombinacją cech znanych wzorów. Na wzór przemysłowy może być udzielane prawo z rejestracji. Czas trwania prawa z rejestracji wynosi 25 lat od daty dokonania zgłoszenia wzoru przemysłowego w Urzędzie Patentowym. Po udzieleniu prawa z rejestracji wzoru przemysłowego dokonuje się wpisu do rejestru wzorów przemysłowych. Udzielenie prawa z rejestracji na wzór przemysłowy stwierdza się przez wydanie świadectwa rejestracji.

Wzór użytkowy jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci. Wzór użytkowy uważa się za rozwiązanie użyteczne jeżeli pozwala ono na osiągnięcie celu mającego praktyczne znaczenie przy wytwarzaniu lub korzystaniu z wyrobu. Na wzór użytkowy udzielane jest prawo ochronne. Udzielenie prawa ochronnego na wzór użytkowy stwierdza się przez wydanie świadectwa ochronnego. Prawo to podlega wpisowi do rejestru wzorów użytkowych. Zakres przedmiotowy prawa ochronnego określają zastrzeżenia ochronne zawarte w opisie ochronnym wzoru użytkowego.

Wynalazek jest to nowe rozwiązanie o charakterze technicznym posiadające poziom wynalazczy i nadające się do przemysłowego stosowania, które nie jest częścią dotychczasowego stanu techniki. Przez stan techniczny rozumie się wszystko to, co zostało udostępnione do wiadomości powszechnej w formie pisemnego lub ustnego opisu, przez stosowanie, wystawianie lub ujawnienie w inny sposób. Za wynalazek nie uważa się:

- odkryć, teorii naukowych i metod matematycznych,
- wyrobów o charakterze jedynie estetycznym,
- planów, zasad i metod dotyczących działalności umysłowej lub gospodarczej oraz gier,
- wytworów, których niemożliwość wykorzystania może być wykazana w świetle powszechnie przyjętych i uznanych zasad nauki,
- programów do maszyn cyfrowych,
- przedstawienia informacji.

W **wierszu 21** podajemy ogólną liczbę osób, dla których jednostka jest głównym miejscem pracy.

W **sprawozdaniu należy uwzględnić wszystkie prace B+R prowadzone przez jednostkę, tzn. zarówno prace własne jak i świadczone usługi badawcze. Przy wypełnianiu należy posługiwać się wykazem rodzajów działalności stanowiącym załącznik do formularza.**

Dziękujemy za wypełnienie i przesłanie formularza.

Załącznik nr 1 do formularza PNT-01

Prosimy określić udział % nakładów B+R (dział 1, wiersz 01) na rzecz poszczególnych dziedzin nauk

	Dziedziny nauki:	= 100%
		udział %
1	Nauki przyrodnicze	
a	matematyka	
b	informatyka	
c	fizyka	
d	chemia	
e	nauki o Ziemi i środowisku	
f	biologia	
g	inne nauki przyrodnicze	
		udział %
2	Nauki inżynierskie i techniczne	
a	inżynieria cywilna	
b	inżynieria elektryczna, elektroniczna i komputerowa	
c	inżynieria mechaniczna	
d	inżynieria chemiczna	
e	inżynieria materiałowa	
f	inżynieria medyczna	
g	inżynieria środowiskowa	
h	biotechnologia środowiskowa	
i	biotechnologia przemysłowa	
j	nanotechnologia	
k	inne nauki techniczne i inżynierskie	
		udział %
3	Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	
a	medycyna podstawowa	
b	medycyna kliniczna	
c	nauki o zdrowiu	
d	biotechnologia zdrowotna	
e	inne nauki medyczne	
		udział %
4	Nauki rolnicze	
a	rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo	
b	nauka o zwierzętach i nabiale	
c	nauki weterynaryjne	
d	biotechnologia rolnicza	
e	inne nauki rolnicze	
		udział %
5	Nauki społeczne	
a	psychologia	
b	ekonomia i zarządzanie	
c	pedagogika	
d	socjologia	
e	prawo	
f	politologia	
g	geografia społeczna i ekonomiczna	
h	media i komunikowanie	
i	inne nauki społeczne	
		udział %
6	Nauki humanistyczne	
a	historia i archeologia	
b	językoznawstwo i literaturoznawstwo	
c	filozofia, etyka i religioznawstwo	
d	sztuka (sztuki plastyczne, muzyka, historia sztuki)	
e	inne nauki humanistyczne	

Wykaz rodzajów działalności – załącznik nr 2 do formularza PNT-01 za 2011 rok

Prosimy określić procentowo rodzaje działalności na rzecz których jednostka prowadzi prace B+R (dział 1, wiersz 01)

Lp.	Rodzaje działalności	Symbole wg PKD 2007	= 100%
1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, z włączeniem działalności usługowej	01	
2	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	02	
3	Rybnictwo	03	
4	Górnictwo i wydobywanie	05+06+07+08+09	
5	Produkcja artykułów spożywczych	10	
6	Produkcja napojów	11	
7	Produkcja wyrobów tytoniowych	12	
8	Produkcja wyrobów tekstylnych	13	
9	Produkcja odzieży	14	
10	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	15	
11	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	16	
12	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	17	
13	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	18	
14	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	19	
15	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	20	
16	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	21	
17	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	22	
18	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	23	
19	Produkcja metali	24	
20	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	25	
21	Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	26	
22	Produkcja urządzeń elektrycznych	27	
23	Produkcja maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowana	28	
24	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	29	
25	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	30	
26	Produkcja mebli	31	
27	Pozostała produkcja wyrobów	32	
28	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	33	
29	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	35	
30	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	36	
31	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	37	
32	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	38	
33	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	39	
34	Budownictwo	41+42+43	
35	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, z włączeniem motocykli	45+46+47	
36	Transport i gospodarka magazynowa	49+50+51+52+53	
37	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	55+56	
38	Informacja i komunikacja	58+59+60+61+62+63	
39	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	64+65+66	
40	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	68	
41	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	69+70+71+73+74+75	
42	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	77+78+79+80+81+82	
43	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	84	
44	Edukacja	85	
45	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	86+87+88	
46	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	90+91+92+93	
47	Pozostała działalność usługowa	94+95+96	
48	Organizacje i zespoły eksterytorialne	99	
49	Prace B+R trudne do sklasyfikowania wg rodzajów działalności wymienionych w punktach 1-48	x	